

Analýza uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce

Specifická část

Královéhradecký kraj

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

Seznam autorů:

PaedDr. Pavlína Baslerová, Ph.D.

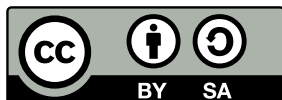
prof. PaedDr. Mgr. Jan Michalík, Ph.D.

Mgr. Jaromír Maštalíř, Ph.D.

Mgr. Stanislava Bílková

Pavlína Votrubová

Bc. Veronika Smoláková

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci).

Licenční podmínky najdete na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

OBSAH

Úvod	4	kapitola 4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	19
kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	5	4.1 SR, SAS a STD	20
kapitola 2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI	6	4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)	21
2.1 Počet osob s průkazem ZTP	7	4.3 TS, DOZP, CHB a PSB	22
2.2 Počet osob s invalidním důchodem	8	4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)	23
2.3 Počet osob s příspěvkem na péči	9	4.5 NRZP a odborné sociální poradenství	24
2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně	10	kapitola 5 AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	25
kapitola 3 ŠKOLY A TŘÍDY ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP V KRAJI	11	5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s TP	26
3.1 Přehled škol regionálního školství	12	5.2 Místní akční skupiny	27
3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením	13	kapitola 6 PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI	28
3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s LMP	14	6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska	29
3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy	15	6.2 Sociální podniky	30
3.5 Střední školy kategorie E: učební obory	16	6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji.....	31
3.6 Střední školy kategorie H, L, M	17	Závěr	32
3.7 Školská poradenská zařízení	18		

ÚVOD

Specifická část Analýzy uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce monitoruje vzdělávací a pracovní příležitosti osob s těžkým postižením v Královéhradeckém kraji. Seznamuje současně čtenáře se systémem sociálních služeb, které těmto jedincům umožňují udržet adekvátní kvalitu života. Navazuje nejen na obecnou část Analýzy, ale také na další výstupy projektu Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP v ČR, jehož realizátorem je Ústav speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci:

- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – individuální plánování a tranzitní program a
- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – specifická část Královéhradecký kraj.

„Obecná“ část Rukověti seznamuje uživatele zejména s principy a postupy tranzitního programu, který je zaměřen nejen na přechod ze světa vzdělávání do světa práce, ale i na přechod ze světa vzdělávání do prostředí (nejčastěji sociálních služeb), které umožňuje udržení či zvýšení kvality života i bez pracovního uplatnění. Specifická část Rukověti nabízí čtenáři seznam a podrobnější charakteristiku organizací participujících na vzdělávání, sociální podpoře a zaměstnanosti osob s těžkým postižením v Královéhradeckém kraji. Předkládaná specifická část Analýzy pak prostřednictvím geoinformačních map umísťuje dané organizace do prostředí Královéhradeckého kraje tak, aby byly pro uživatele co nejprehlednější.

V první části Analýzy jsou krátce představeny základní demografické údaje Královéhradeckého kraje.

Druhá část obsahuje základní informace (data bez mapových podkladů) o sociální podpoře osob s těžkým zdravotním postižením, vedoucí k identifikaci jejich počtu: počet osob s průkazy TP, ZTP a ZTP/P, počty osob pobírajících invalidní důchody a příspěvek na péči. Současně je tam uvedeno číselné vyjádření počtu žáků základních škol v kraji, kterým jsou přiznána podpůrná opatření 4. a 5. stupně.

Třetí kapitola se věnuje školským institucím, které vzdělávají či poskytují poradenskou podporu osobám se závažným zdravotním postižením. Čtenář v ní nalezne přehled všech škol regionálního školství v kraji, základních škol vzdělávajících žáky s mentálním postižením, základních a středních škol zřízených podle § 16 odst. 9, praktických škol, učebních oborů kategorie E a dalších vzdělávacích oborů těchto středních škol, které zároveň zřizují praktické školy či učební obory kategorie E.

Čtvrtá kapitola obsahuje grafické znázornění umístění těchto sociálních služeb, které se podílejí na podpoře osob s těžkým postižením: služby sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, sociálně aktivizační služby a další instituce participující na podpoře této cílové skupiny.

Pátá kapitola je zaměřena na základní fakta týkající se neziskových organizací, popisuje jejich propojenost se sociálními službami a informuje o aktivitách MAP a MAS, které aktuálně síťují služby aktérů podílejících se na podpoře osob se znevýhodněním.

Poslední část této Analýzy mapuje pracovní příležitosti dostupné osobám s těžkým postižením v kraji. Uvádí organizace na chráněném i otevřeném trhu práce.

Data uvedená v Analýze jsou aktuální k lednu 2022.

kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Počet obyvatel kraje: 550 803

Rozloha kraje: 4 759 km²

Krajské město: Hradec Králové

Téměř celý Královéhradecký kraj se rozkládá na severovýchodě Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje Liberecký, Středočeský, Pardubický a Polsko. Rozlohou zaujímá 9. místo mezi kraji v ČR. Dle počtu obyvatel je v rámci všech 14 krajů ČR na 10. místě. Na jeho území se nachází 5 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a celkem 48 měst. Největším městem je Hradec Králové a pro zajímavost lze zmínit i bývalá okresní města Hradec Králové, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Jičín a Trutnov.

2.1 Počet osob s průkazem ZTP

2.2 Počet osob invalidním důchodem

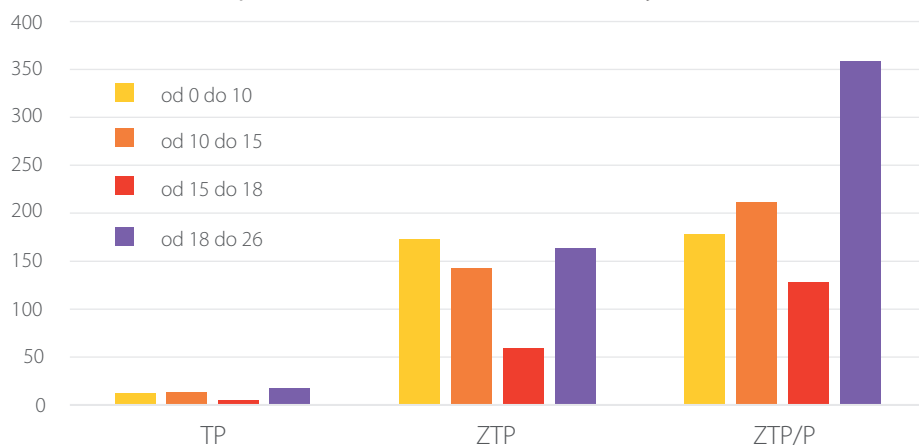
2.3 Počet osob s příspěvkem na péči

2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně

2.1 POČET OSOB S PRŮKAZEM ZTP

Počet průkazů TP (těžce postižený) je ve všech věkových kategoriích zanedbatelný. Je tomu tak ostatně ve všech krajích republiky. Do jejich počtu se zřejmě promítá minimální výše benefitu, která z tohoto stupně podpory vyplývá. Počet průkazů ZTP (zvláště těžce postižený) se vždy pohybuje kolem 100. Pouze ve věkové kategorii 15–18 let je jejich nominální počet přibližně poloviční, což však odpovídá délce tohoto věkového intervalu oproti věkovým intervalům ostatním. Největší počet průkazů ve všech věkových kategoriích je zaznamenán u průkazu ZTP/P (zvláště těžce postižený s průvodcem). Tento typ průkazu je spojen s nejvyšší úrovní benefitů. Právě souvislost s průvodcem je zásadní pro děti s těžkým postižením v nízkém a školním věku. V dospělosti tento typ průkazu koreluje s přiznaným invalidním důchodem. Nízký počet průkazů ZTP/P ve věkové kategorii 15–18 let souvisí s krátkou délkou tohoto intervalu.

Počet průkazů ZTP v Královéhradeckém kraji v roce 2020

Počet průkazů ZTP v krajích České republiky v roce 2020

	od 0 do 10			od 10 do 15			od 15 do 18			od 18 do 26		
	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P
Hlavní město Praha	38	180	318	31	140	291	14	58	169	52	191	355
Středočeský kraj	30	256	488	28	206	496	10	89	294	34	250	612
Jihočeský kraj	15	122	167	19	119	228	13	60	116	18	124	351
Plzeňský kraj	11	142	188	22	157	240	11	73	135	22	129	347
Karlovarský kraj	4	43	117	9	50	131	7	27	74	10	56	182
Ústecký kraj	34	208	384	41	203	462	18	114	273	39	270	620
Liberecký kraj	14	96	211	13	86	217	4	35	133	27	149	300
Královéhradecký kraj	12	173	178	13	142	211	5	59	128	17	163	358
Pardubický kraj	10	121	175	13	94	194	6	54	135	16	115	388
Kraj Vysočina	6	100	140	10	71	165	5	37	118	22	99	322
Jihomoravský kraj	37	313	434	43	232	412	16	96	247	49	266	639
Olomoucký kraj	13	134	206	8	100	209	9	45	131	18	112	366
Zlínský kraj	4	126	226	14	108	218	7	53	159	20	136	376
Moravskoslezský kraj	24	186	358	34	163	446	19	75	280	51	237	727

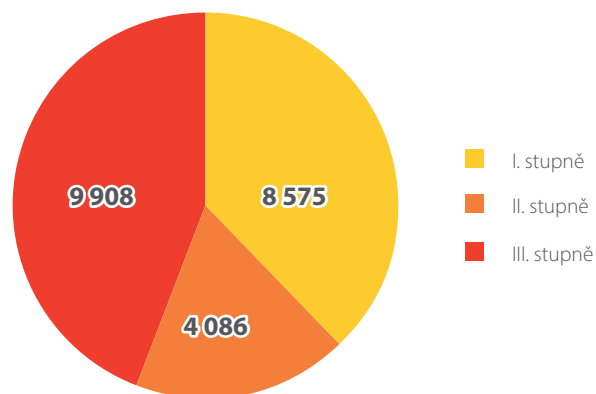
TP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů.
ZTP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli).
ZTP/P	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli). Bezplatné využití veřejné hromadné dopravy pro průvodce. Bezplatná přeprava vodícího psa.

2.2 POČET OSOB S INVALIDNÍM DŮCHODEM

Nejvyšší počet osob s invalidním důchodem (ID) je v kategorii III. stupně, a to necelých 10 000 osob. V porovnání s Pardubickým krajem, který je počtem obyvatel srovnatelný s krajem Královéhradeckým, četnost osob v I. stupni invalidity převyšuje zhruba o 1 000. Druhá nejvyšší četnost osob s invalidním důchodem je v I. stupni invalidity (8 575 osob). Nejméně osob spadá do II. stupně (4 086 osob). Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti občana.

Invalidní důchod 1. st.	Invalidita 1. stupně Pokles pracovní schopnosti o 35 % až 49 %.
Invalidní důchod 2. st.	Invalidita 2. stupně Pokles pracovní schopnosti o 50 % až 69 %.
Invalidní důchod 3. st.	Invalidita 3. stupně Pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %.

Počet osob s ID v Královéhradeckém kraji v roce 2020

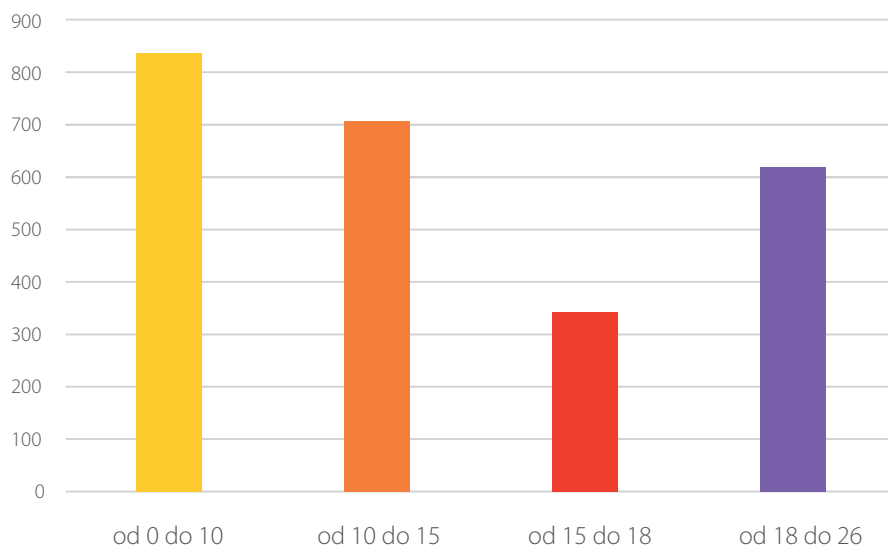
Počet osob s ID podle stupně v krajích České republiky v roce 2020

	I. stupně	II. stupně	III. stupně
Hlavní město Praha	10 454	6 048	13 295
Středočeský kraj	19 721	8 424	18 725
Jihočeský kraj	11 918	4 548	9 266
Plzeňský kraj	9 346	5 239	10 844
Karlovarský kraj	3 999	1 968	4 580
Ústecký kraj	18 265	7 629	15 384
Liberecký kraj	7 677	3 453	7 789
Královéhradecký kraj	8 575	4 086	9 908
Pardubický kraj	9 352	4 129	8 968
Kraj Vysočina	8 840	4 092	8 766
Jihomoravský kraj	24 696	10 476	19 369
Olomoucký kraj	9 907	3 850	9 713
Zlínský kraj	10 222	4 114	11 026
Moravskoslezský kraj	20 062	8 570	20 346

2.3 POČET OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI

Počet vyplacených příspěvků na péči v Královéhradeckém kraji do 18 let věku je celkem 1 887, což lze komparovat s Pardubickým krajem, který má přibližně stejný počet obyvatel. V Pardubickém kraji bylo v roce 2020 vyplaceno 1 774 příspěvků na péči osobám do 18 let věku. Četnost vyplácení příspěvku na péči do 18 let věku se v obou krajích výrazně neliší. Stejně tomu je i u vyplácení příspěvků na péči v kategorii nad 18 let (18–26 let) – v roce 2020 bylo vyplaceno v Královéhradeckém kraji 620 příspěvků a v Pardubickém kraji 576 příspěvků. Je nutné upozornit na fakt, že částky pobíraného příspěvku na péči do 18 let věku a nad 18 let věku jsou rozdílné. Nárok na příspěvek na péči má však osoba starší než 1 rok. Děti do 1 roku se tudíž do dané kategorie nepočítají, i když je věkový rozptyl vymezen 0–10 let.

Počet vyplacených příspěvků na péči v Královéhradeckém kraji v roce 2020

Počet vyplacených příspěvků na péči v České republice v roce 2020

	od 0 do 10	od 10 do 15	od 15 do 18	od 18 do 26
Hlavní město Praha	1 298	1 012	429	677
Středočeský kraj	1 797	1 511	684	1 000
Jihočeský kraj	697	763	334	575
Plzeňský kraj	761	840	353	561
Karlovarský kraj	361	400	172	297
Ústecký kraj	1 293	1 385	639	1 058
Liberecký kraj	670	584	263	477
Královéhradecký kraj	837	707	343	620
Pardubický kraj	744	700	300	576
Kraj Vysočina	575	521	247	489
Jihomoravský kraj	1 653	1 414	683	1 070
Olomoucký kraj	772	670	341	576
Zlínský kraj	668	646	316	565
Moravskoslezský kraj	1 206	1 174	613	1 152

Stupeň závislosti	Osoby do 18 let	Osoby od 18 let
I. lehká závislost	3 300 Kč	880 Kč
II. středně těžká závislost	6 600 Kč	4 400 Kč
III. těžká závislost	13 900 Kč	12 800 Kč
IV. úplná závislost	19 200 Kč	19 200 Kč

2.4 POČET ŽÁKŮ S PODPŮRNÝM OPATŘENÍM 4. A 5. STUPNĚ

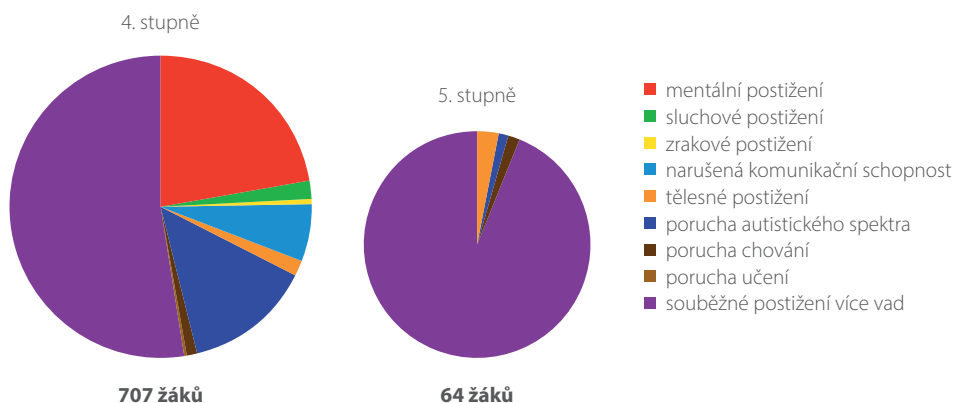
Mezi žáky s těžkým postižením jsou zařazováni především žáci s potřebou podpůrných opatření 4. a 5. stupně. Odborná literatura pojem těžké postižení nevysvětluje jednotně. Pro potřebu této Analýzy jsme čerpali ze statistického výkaznictví škol a uvádíme počty žáků, kteří jsou ve statistikách MŠMT uvedeni jako příjemci 4. a 5. stupně PO.

Data Královéhradeckého kraje potvrzují realitu v dalších krajích – z celkového počtu 707 žáků s potřebou podpory ve 4. stupni je 52 % žáků se souběžným postižením více vadami a více než 22 % žáků s mentálním postižením. Z celkového počtu 64 žáků s potřebou podpory v 5. stupni je u 60 žáků diagnostikováno souběžné postižení více vadami.

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v České republice v roce 2020

	4. stupeň									5. stupeň							
	MP	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV
Hlavní město Praha	112	63	33	55	15	84	26	9	480	0	0	1	6	6	1	0	210
Středočeský kraj	159	5	5	16	18	53	25	3	588	0	0	0	4	8	0	0	176
Jihočeský kraj	159	18	2	5	8	72	6	2	129	0	0	0	5	9	0	0	103
Plzeňský kraj	146	19	8	15	21	18	8	0	350	0	0	0	2	0	0	0	99
Karlovarský kraj	57	10	3	15	3	3	8	25	193	0	0	0	0	0	0	0	65
Ústecký kraj	263	4	13	40	17	42	10	3	449	1	0	0	0	8	0	0	271
Liberecký kraj	66	17	1	21	2	62	11	2	180	0	1	0	2	15	0	0	79
Královéhradecký kraj	159	12	5	43	11	97	8	1	371	0	0	0	2	1	1	0	60
Pardubický kraj	135	6	4	28	11	32	21	3	243	1	0	1	2	1	0	0	99
Kraj Vysočina	110	6	3	8	2	11	0	0	197	0	0	0	0	1	0	0	81
Jihomoravský kraj	140	23	10	24	47	359	13	1	311	1	1	0	1	51	0	0	155
Olomoucký kraj	84	27	7	23	10	8	8	3	310	1	0	0	0	0	0	0	105
Zlínský kraj	140	23	4	28	8	16	2	1	232	0	0	0	2	0	0	0	121
Moravskoslezský kraj	672	76	11	201	53	434	39	1	291	0	0	4	6	117	0	0	378

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v Královéhradeckém kraji v roce 2020

Ve 4. stupni podpory se výrazně objevují žáci s poruchou autistického spektra (téměř 14 % žáků) a žáci s narušenou komunikační schopností (6 % žáků). Srovnatelný je počet žáků s těžkým sluchovým postižením a s tělesným postižením. Dvojnásobný počet žáků s těžkým sluchovým postižením ve srovnání s žáky s těžkým zrakovým postižením lze vysvětlit přítomností škol pro žáky se sluchovým postižením v Hradci Králové. Žáci s těžkým zrakovým postižením a s těžkými dopady vývojových poruch učení a chování jsou vykazováni v řádu jednotek. V 5. stupni PO jsou vykazováni téměř výhradně žáci se souběžným postižením více vadami.

kapitola 3 **ŠKOLY A TŘÍDY ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP V KRAJI**

3.1 Přehled škol regionálního školství

3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením

3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s lehkým mentálním postižením

3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy

3.5 Střední školy kategorie E: učební obory

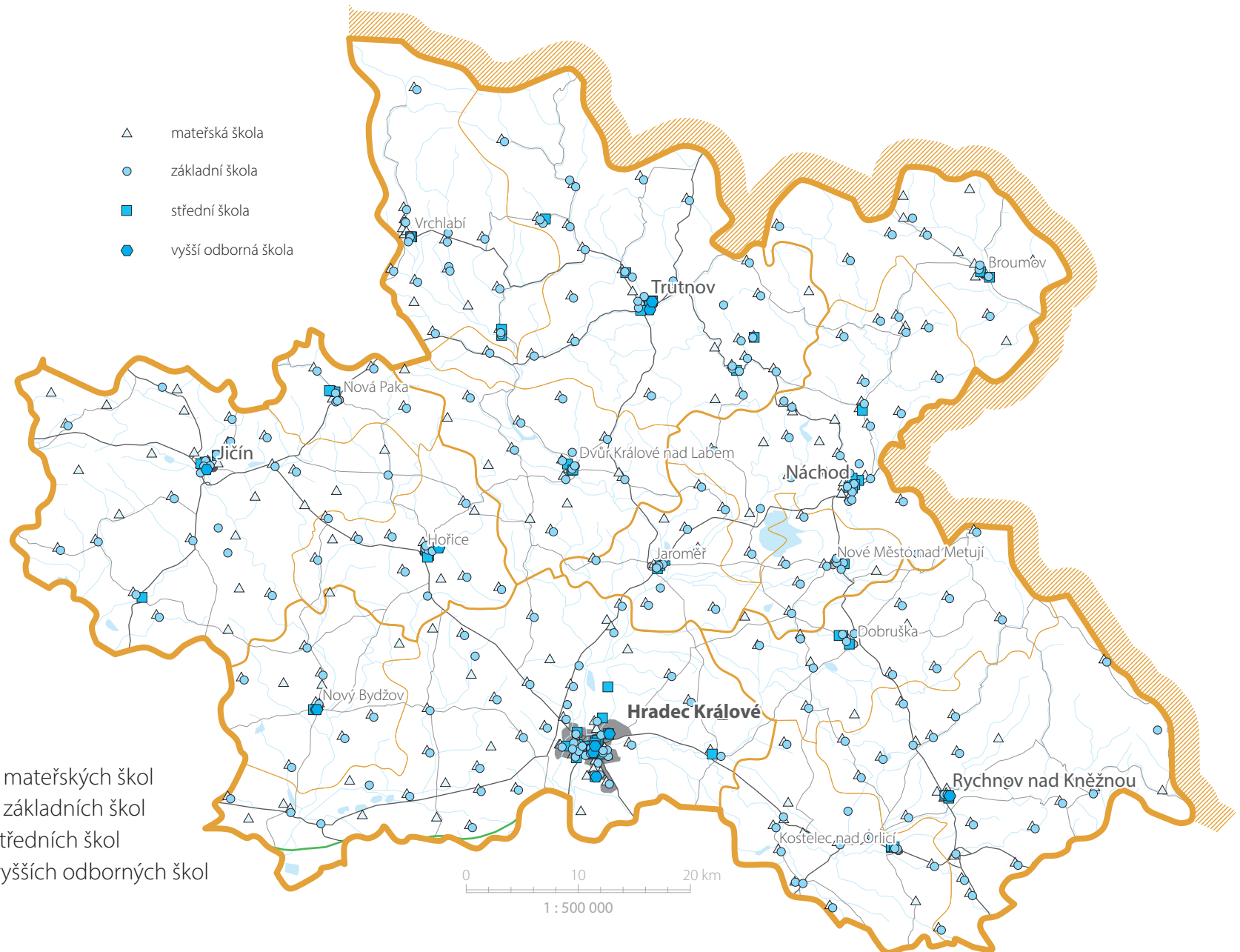
3.6 Střední školy kategorie H, L, M

3.7 Školská poradenská zařízení

3.1 PŘEHLED ŠKOL REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Rozmístění mateřských a základních škol, které zřizují jednotlivé obce, je rovnoměrné a koresponduje s hustotou osídlení v kraji. Střední školy se koncentrují v jednotlivých městech kraje. V každém z okresů je několik gymnázií, v kraji je zastoupena obvyklá nabídka středních škol (střední školy zdravotnické, obchodní, zemědělské, stavební...). Nadregionální působnost mají školy s tradicí v uměleckém světě: Střední uměleckoprůmyslová škola sochařská a kamenická v Hořicích a Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové. Součástí 10 středních škol v kraji jsou vyšší odborné školy poskytující možnost získat absolventům vyšší stupeň kvalifikace v oboru, pro který je střední škola zřízena.

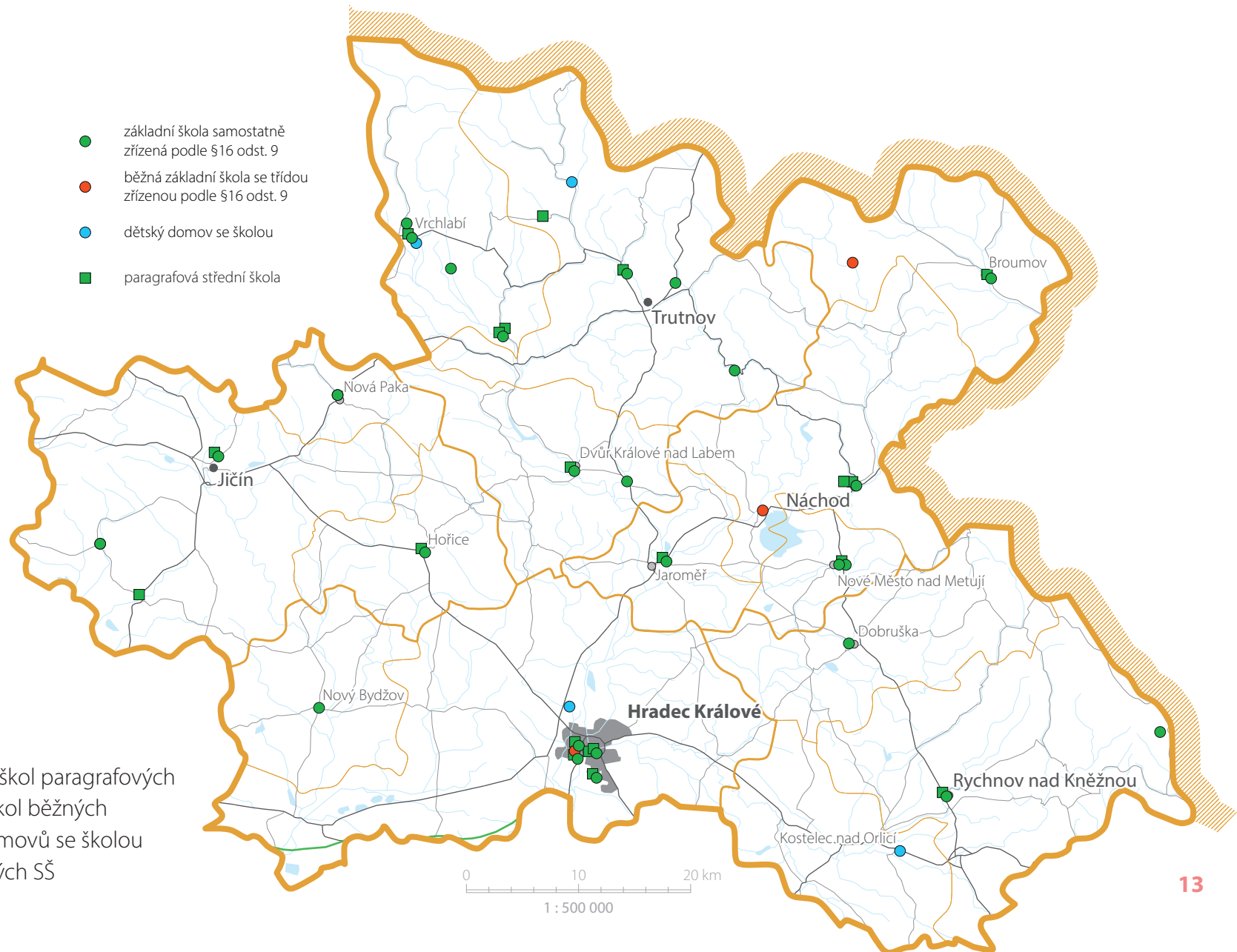
315 mateřských škol
274 základních škol
76 středních škol
10 vyšších odborných škol

3.2 ZŠ A SŠ SAMOSTATNĚ ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP

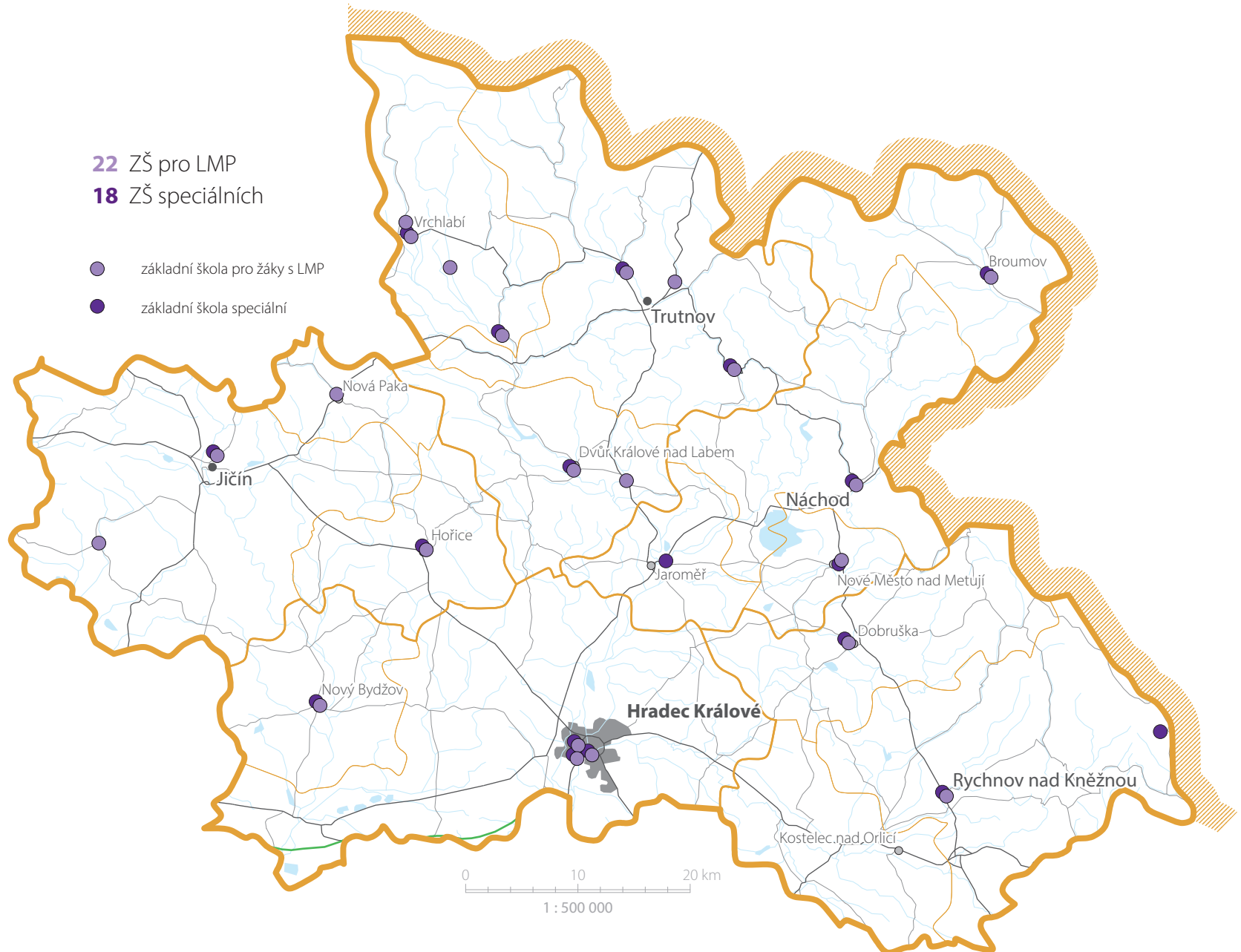
Na území kraje je rozložení základních a středních škol zřízených dle § 16 odst. 9 zcela rovnoměrné. Školy jsou ve všech okresech a celkové zasíťování je nadstandardní. V kraji je 5 běžných škol, které mají zřízeny paragrafové třídy, dále 3 dětské domovy se školou a 1 dětský diagnostický ústav a SVP. Základní školy zřízené dle § 16 odst. 9 jsou určeny pro žáky s mentálním postižením, ale v kraji se nachází i MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ pro děti se sluchovým postižením v Hradci Králové nebo MŠ a ZŠ logopedická v Choustníkově Hradišti. Paragrafové střední školy v kraji jsou (mimo již zmiňované SŠ pro žáky se SP) zaměřeny na vzdělávání žáků s mentálním postižením – jedná se o praktické školy a odborná učiliště kategorie E.

- 26** základních škol paragrafových
- 5** základních škol běžných
- 4** dětských domovů se školou
- 21** paragrafových SŠ

3.3 ZŠ SPECIÁLNÍ A ZŠ PRO ŽÁKY S LMP

Rozložení základních škol pro žáky s lehkým mentálním postižením a základních škol speciálních je v kraji zastoupeno relativně rovnoměrně, a to v počtu 22 a 18 škol. V každém městě, kde se tyto školy vyskytují, je přítomna jak základní škola speciální, tak i základní škola, kam docházejí žáci s lehkým mentálním postižením. V celkem 15 případech jsou ZŠ pro žáky s LMP a ZŠ speciální součástí jednoho subjektu. Nejvíce je tato kategorie speciálního školství zastoupena v Hradci Králové, kde se nacházejí 3 školy, které mají jak třídy pro žáky s LMP, tak třídy ZŠ speciální. Ubytování na internátě nabízí celkem 5 škol (v Hradci Králové, Hořicích, Hostinném a v Novém Městě nad Metují).

3.4 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE C: PRAKTICKÉ ŠKOLY

Rovněž praktické školy jsou v Královéhradeckém kraji rovnoměrně zastoupeny, chybí pouze na jihozápadě kraje. V celém kraji se nachází 18 praktických škol. Tyto školy nejsou zastoupeny v Nové Pace, Novém Bydžově, Dobrušce, Kostelci nad Orlicí a v Trutnově. Lze tvrdit, že dojezdová vzdálenost do daných škol je okolo 30 km. Dojíždění ale ztěžuje celkovou situaci, která pak může být náročná jak finančně, tak i časově. Výhodou proto může být internát, který je součástí praktických škol v Janských Lázních, Hořicích, Novém Městě nad Metují a v Hostinném.

3.5 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE E: UČEBNÍ OBORY

Královéhradecký kraj nabízí žákům s mentálním postižením učební obory kategorie E v rámci 10 škol. Tyto školy zcela chybí v Broumově, Trutnově, Vrchlabí, Nové Pace, Jičíně, Dvoře Králové nad Labem, Jaroměři, Náchodě, Dobrušce, Rychnově nad Kněžnou, Kostelci nad Orlicí a v Novém Bydžově. Kromě SŠ v Novém Městě nad Metují se v celé východní polovině kraje nenachází žádná střední škola s těmito učebními obory. Dojezdová vzdálenost do škol je okolo 40 km. Předpokládáme nutnost dojíždění do některých škol, a proto jsou výhodou domovy mládeže či internáty, jsou-li na školách zřízeny. Internáty jsou zřízeny při všech těchto SŠ, s výjimkou 2 SŠ v Hradci Králové a jedna v Hostinném. Domov mládeže je zřízen při SŠ v Kopidlně.

3.6 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE H, L, M

V Královéhradeckém kraji jsou zřízeny celkem 4 školy, které kromě vzdělávacích oborů kategorie E nabízejí žákům i vzdělání v oborech kategorie H, L a M. U některých žáků s MP je reálné, aby pokračovali ve studijní dráze v učebním oboru kategorie H, a pro žáky s těžkým postižením (bez MP) jsou otevřeny i studijní obory kategorie L a M. Tyto školy se nacházejí v Janských Lázně, Hradci Králové a v Kopidlně, tj. 2 školy na severu, 1 na jihu a 1 na západě kraje. Dojezdová vzdálenost může proto být až 60 km. V kraji se tedy výrazně zvyšuje nutnost dojíždění do škol, a proto jsou pro žáky velkou výhodou domovy mládeže či internáty. Internáty jsou součástí všech zmínovaných škol s výjimkou Kopidlna, kde je domov mládeže.

3.7 ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

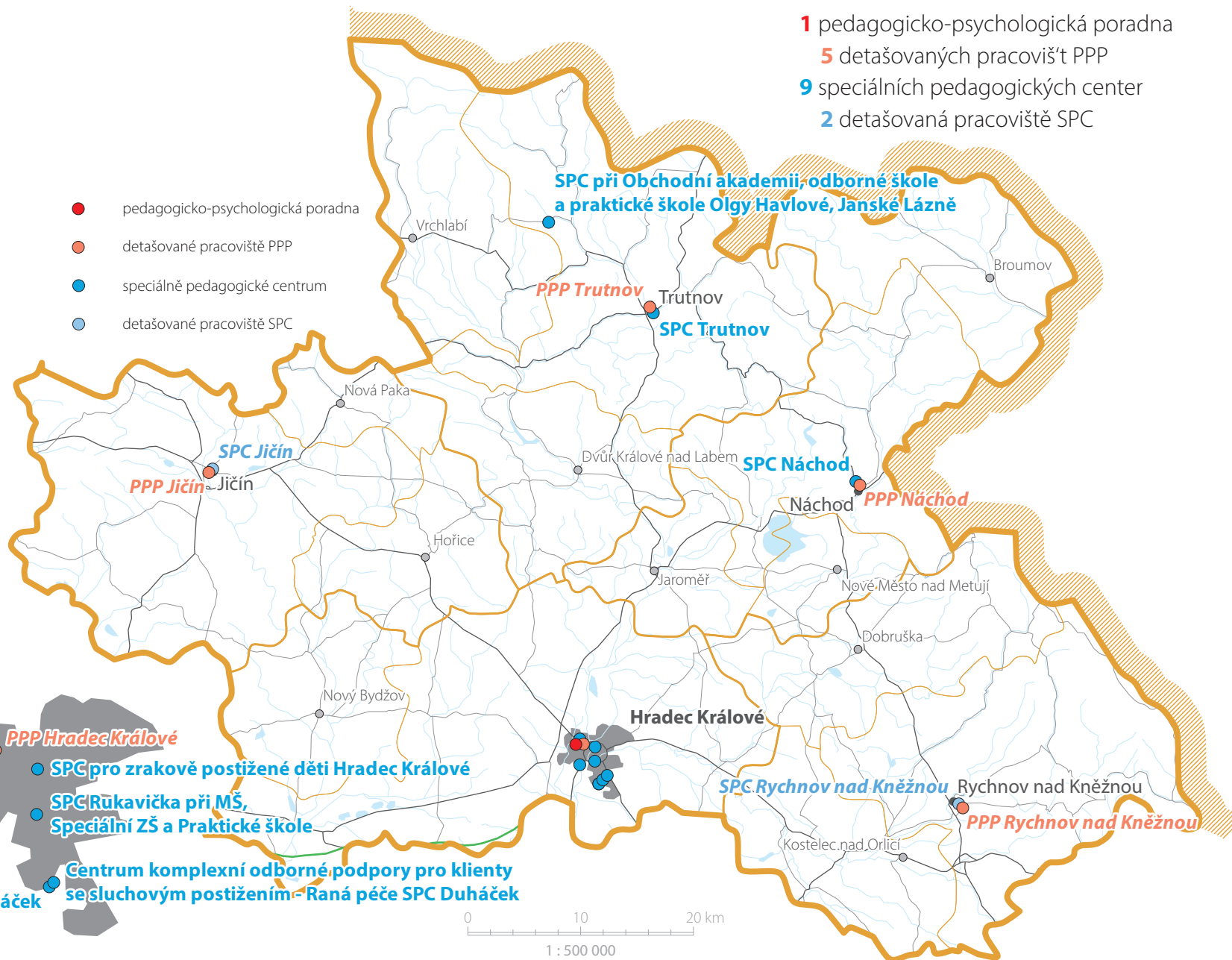
V Královéhradeckém kraji je zřízeno poradenské zařízení PPP a SPC Královéhradeckého kraje. Kromě centrálního pracoviště PPP a SPC v Hradci Králové má 5 detašů v bývalých okresních městech (PPP) a 2 detašovaná pracoviště SPC v Rychnově nad Kněžnou a Jičíně. V kraji se nachází 8 samostatných SPC – 5 v Hradci Králové, po jednom v Jánkách Lázních, Trutnově a Náchodě. V kraji jsou poskytovány poradenské služby všem skupinám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným. Struktura služeb je tedy dostatečná, obyvatelé obcí ve střední a jihozápadní části kraje však mají k poradenským službám horší dostupnost.

PPP a SPC Královéhradeckého kraje

PPP a SPC Královéhradeckého kraje

SPC PROINTEPO

SPC Logáček

kapitola 4 **SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM**

4.1 Sociální rehabilitace (SR), sociálně aktivizační služby (SAS), sociálně terapeutické dílny (STD)

4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)

4.3 Domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP), chráněná bydlení (CHB), podpora samostatného bydlení (PSB)

4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)

4.5 Národní rada pro zdravotně postižené (NRZP) a odborné sociální poradenství

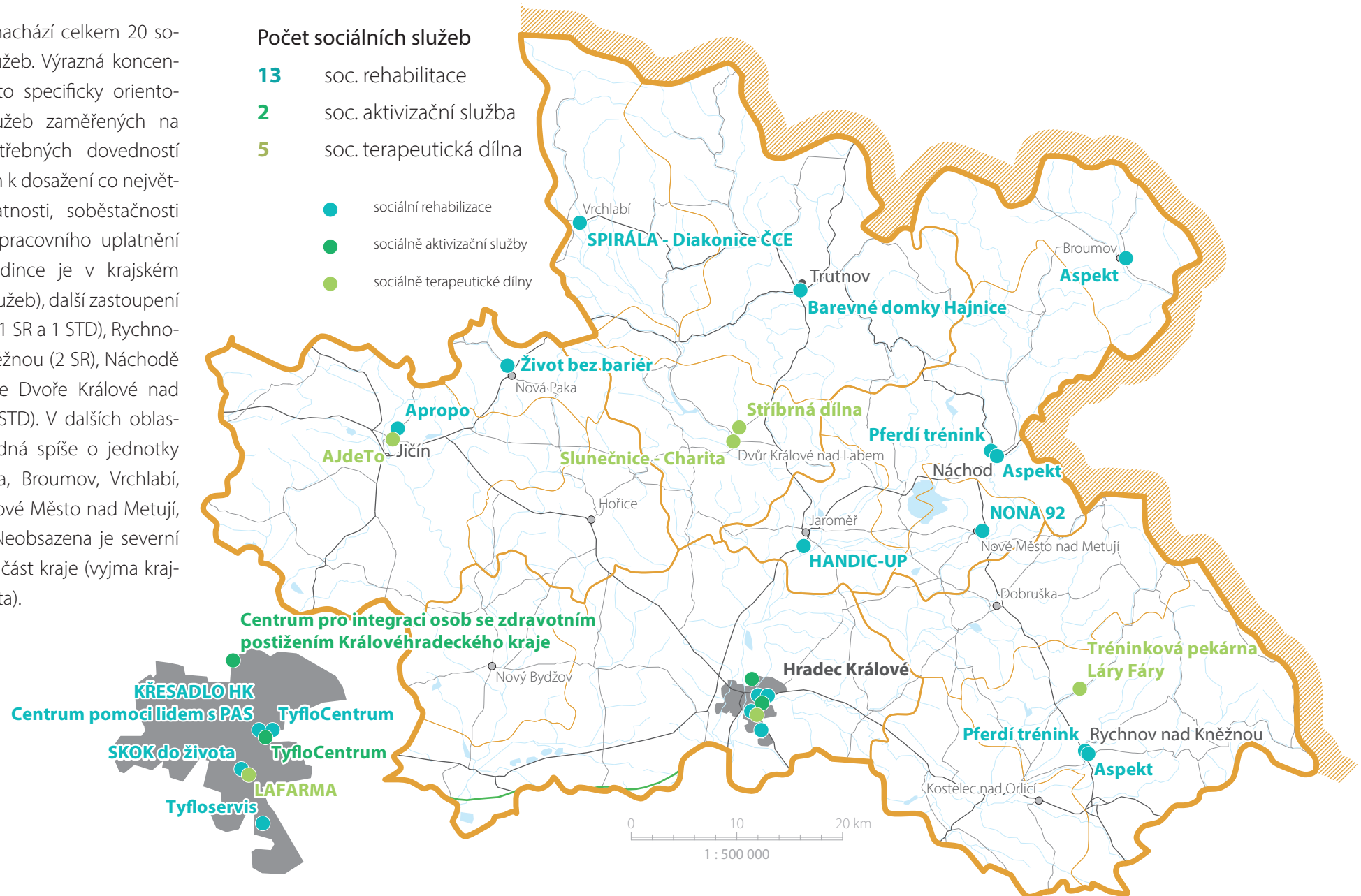
4.1 SOC. REHAB., SOC. AKT. SLUŽBY A SOC. TERAP. DÍLNY

V kraji se nachází celkem 20 sociálních služeb. Výrazná koncentrace těchto specificky orientovaných služeb zaměřených na nácvik potřebných dovedností směřujících k dosažení co největší samostatnosti, soběstačnosti a zvýšení pracovního uplatnění daného jedince je v krajském městě (7 služeb), další zastoupení je v Jičíně (1 SR a 1 STD), Rychnově nad Kněžnou (2 SR), Náchodě (2 SR) a ve Dvoře Králové nad Labem (2 STD). V dalších oblastech se jedná spíše o jednotky (Nová Paka, Broumov, Vrchlabí, Trutnov, Nové Město nad Metují, Jaroměř). Neobsazena je severní a celá jižní část kraje (vyjma krajského města).

Počet sociálních služeb

- 13** soc. rehabilitace
- 2** soc. aktivizační služba
- 5** soc. terapeutická dílna

- sociální rehabilitace
- sociálně aktivizační služby
- sociálně terapeutické dílny

4.2 CENTRA DENNÍCH SLUŽEB A DENNÍ STACIONÁŘE

V kraji se nachází celkem 17 ambulantních sociálních služeb. I přesto, že součástí služby není poskytování ubytování, jedná se o významný typ podpory nejen pro danou cílovou skupinu, ale i pro pečující osoby. Geografické rozvrstvení těchto služeb není v kraji rovnoměrné a je řídké. Určitou kumulaci lze spatřovat v jižní části (Hradec Králové, Bartošovice v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Chlumeck nad Cidlinou a Nový Bydžov). V dalších částech se jedná spíše o jednotky zastoupení. Východní i západní část kraje je těmito službami obsazena velmi málo. V severní části kraje se nachází pouze 1 CDS a 1 DS.

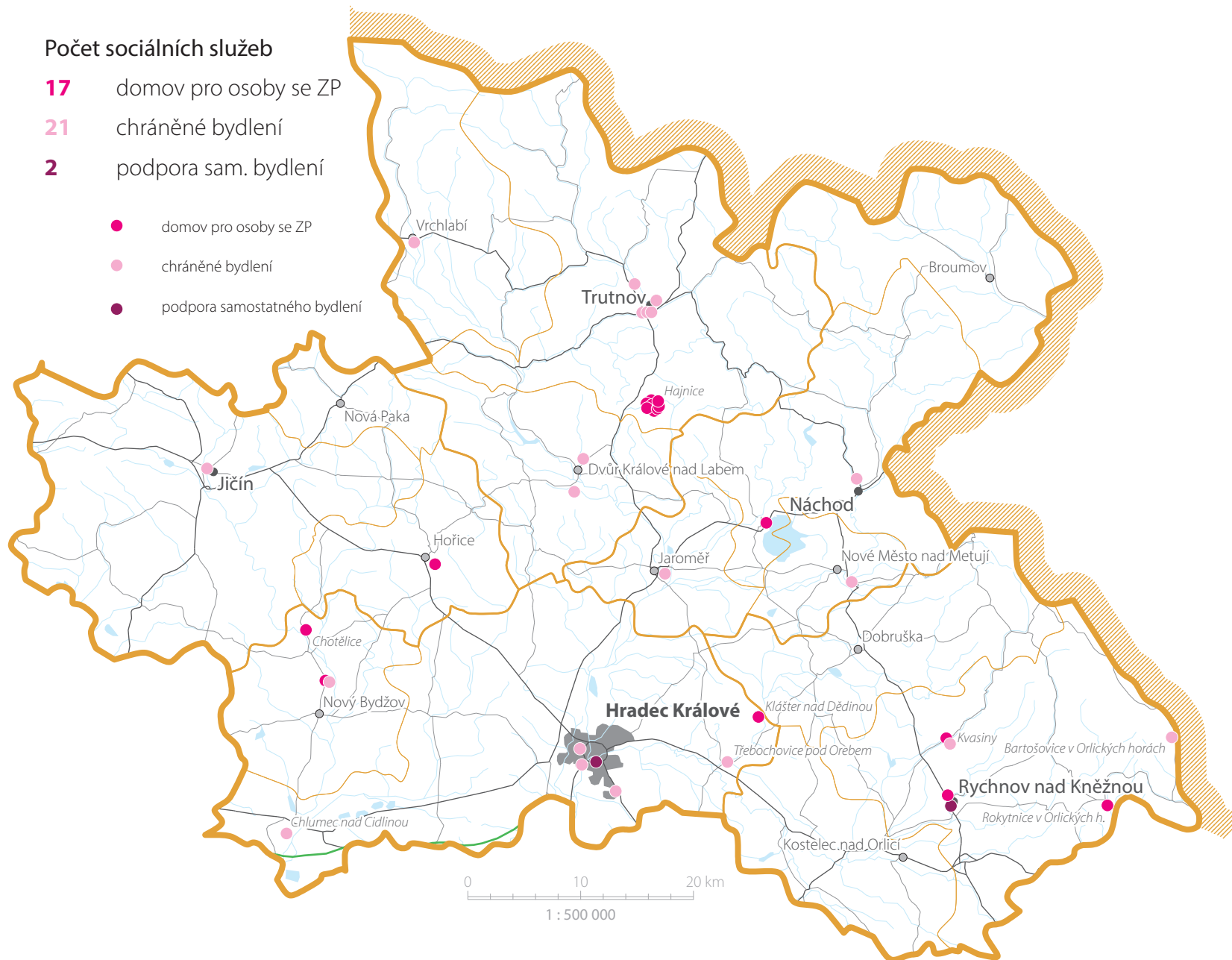
4.3 DOZP, CHB a PSB

Pobytové sociální služby kombinují činnosti podporující soběstačnost, zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu včetně možnosti celoročního ubytování a v Královéhradeckém kraji jsou zastoupeny v celkovém počtu 40 zařízení. Z hlediska typů pobytových služeb převažují CHB (21), dále pak DOZP (17) a 2 PSB. Výrazná kumulace pobytových sociálních služeb je patrná v oblasti mezi Trutnovem a Dvorem Králové nad Labem, zejména v Hajnicích, kde došlo k transformaci v rámci deinstitucionalizace (Barevné domky Hajnice). Četnější zastoupení těchto služeb je tradičně v krajském městě a pak ve východní části kraje. Na západní straně jsou v Jičíně a ve Vrchlabí. V jihozápadní části se nacházejí pouze 4 služby. Další jsou v Náchodě, Jaroměři či v Hořicích. Služby chybí v severní části kraje či např. v obcích Dobruška, Nová Paka či Kostelec nad Orlicí.

Počet sociálních služeb

- 17** domov pro osoby se ZP
- 21** chráněné bydlení
- 2** podpora sam. bydlení

- domov pro osoby se ZP
- chráněné bydlení
- podpora samostatného bydlení

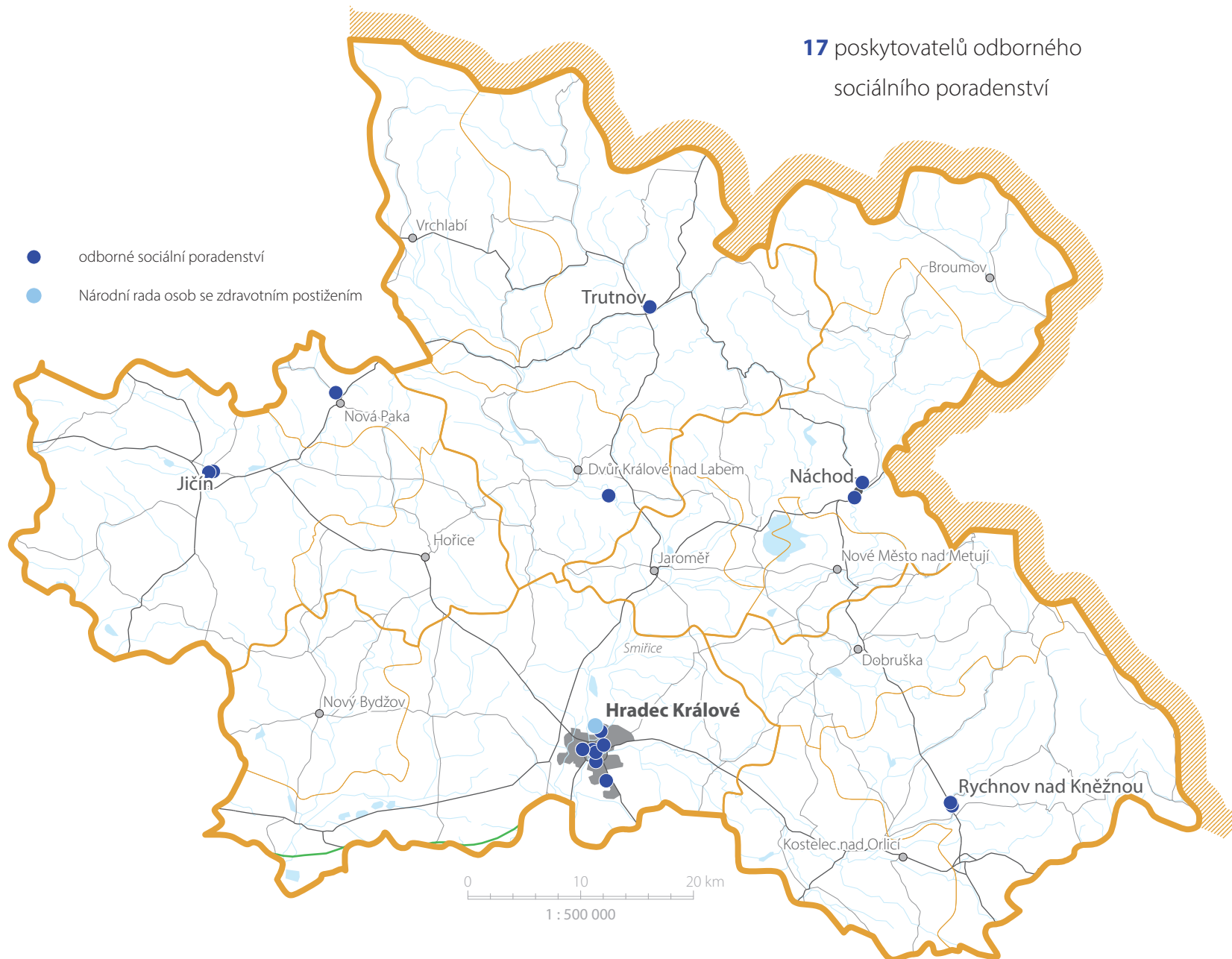
4.4 ODLEHČOVACÍ SLUŽBY A OSOBNÍ ASISTENCE

V kraji se nachází celkem 17 poskytovatelů těchto služeb (6 ODSL a 11 OSA), jsou tedy zastoupeny velmi nerovnoměrně a v celkově nízkém počtu. V krajském městě se nacházejí 3 služby OSA, v Jičíně pak 2 OSA. Na severu kraje pouze ve Vrchlabí, dále ve Dvoře Králové nad Labem a okolí. V západní části kraje pak v Náchodě, v jihovýchodní části v Dobrušce. Jih kraje je obsazen v Rychnově nad Kněžnou a v Týništi nad Orlicí. V jihozápadní části se nachází pouze ODSL v Novém Bydžově. Z celkového pohledu na kraj (četnost a geografické rozmístění), lze říct, že počet těchto služeb je velmi nízký a v určitých oblastech, např. Hořice, Nová Paka, Trutnovsko, Broumovsko, Jaroměř aj., chybí úplně.

4.5 NRZP A ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

V Královéhradeckém kraji nalezneme nejširší spektrum odborných poraden v krajském městě Hradec Králové. Sídlí tam i pobočka NRZP ČR. Síť služeb poskytujících odborné sociální poradenství je v kraji spíše skromná. Poradny se nacházejí převážně ve větších městech po celém kraji (v Náchodě, Trutnově, Jičíně, Rychnově nad Kněžnou, Nové Pace a v Žirči u Dvora Králové nad Labem). Nejmenší pokrytí poradenskými službami pro osoby se zdravotní postihem najdeme v příhraniční oblasti Krkonoš a Orlických hor (zde se odborné sociální poradny specializují na jinou cílovou skupinu). Lidé z okolních regionů, z venkova, musí za službami dojíždět, popř. mohou využít služeb v přilehlém Pardubickém kraji.

kapitola 5 **AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZP**

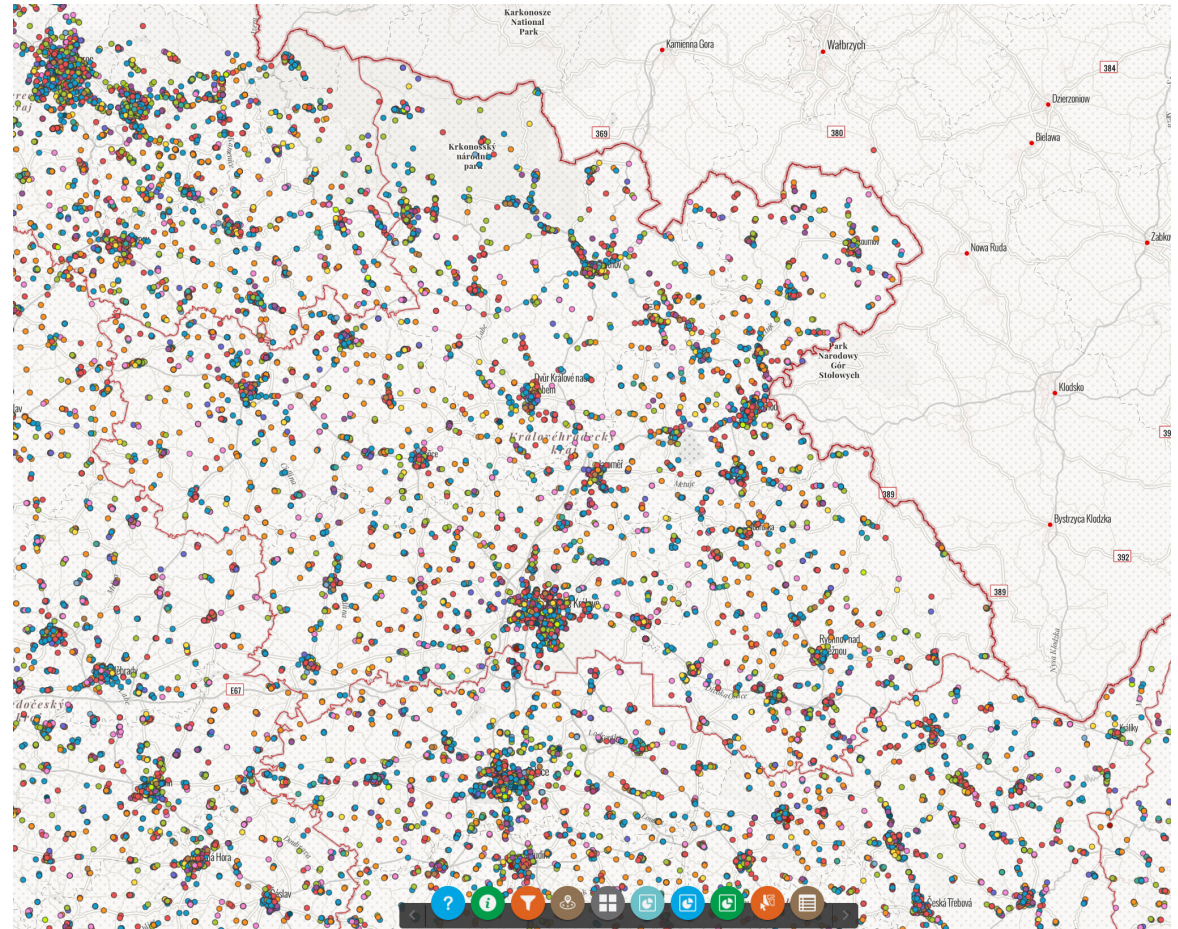
5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s těžkým zdravotním postižením (TP)

5.2 Místní akční skupiny (MAS)

5.1 NEZISKOVÝ SEKTOR PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TP

V Královéhradeckém kraji je registrováno více než 6 800 neziskových organizací, které jsou rovnoměrně rozprostřeny po celém území kraje. Nejvyšší počet NNO najdeme v Hradci Králové a v dalších (dříve okresních) městech. Největší skupinu NNO tvoří spolky pro podporu sportovních aktivit (1 770) a zájmové činnosti (1 613).

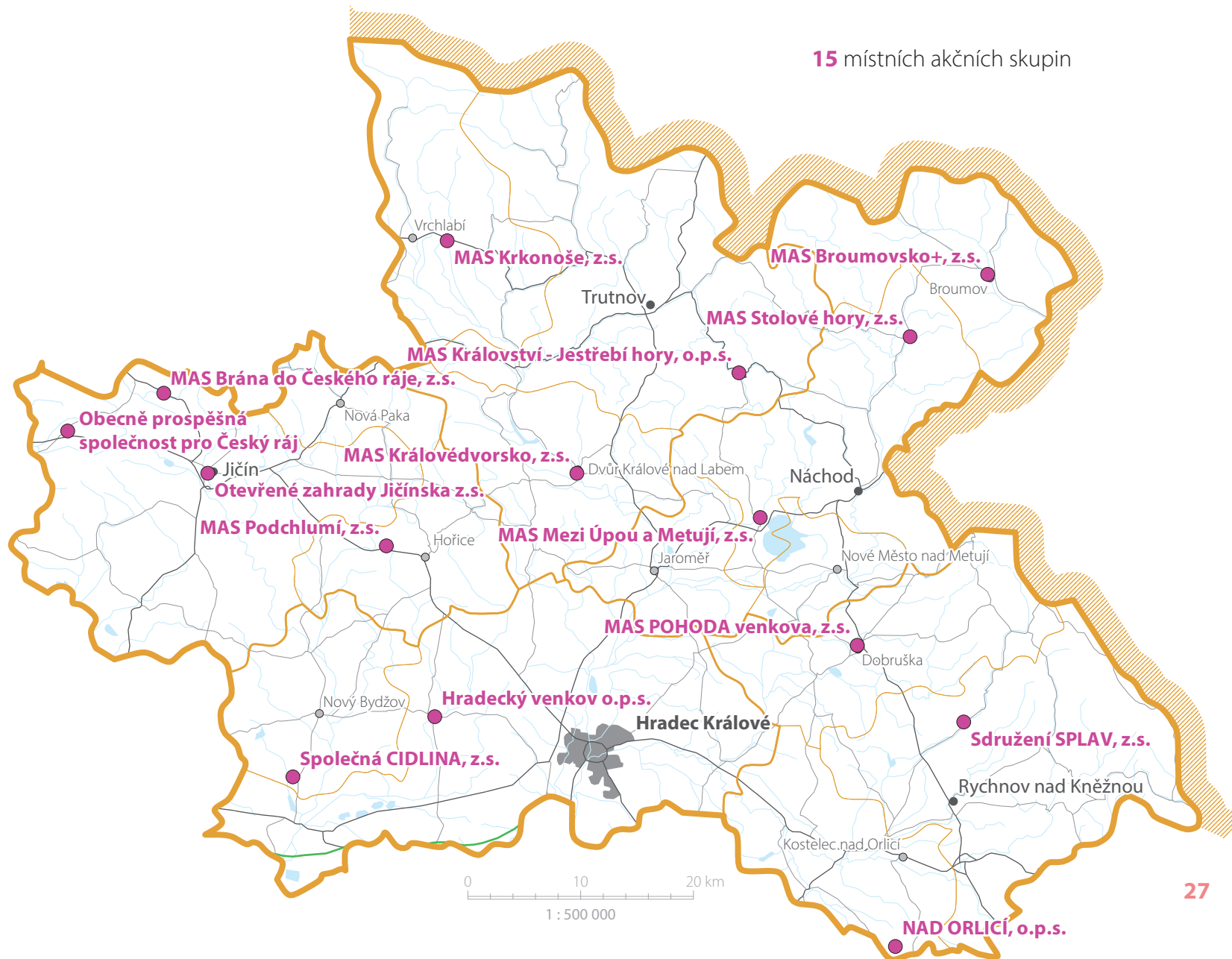
Pro potřeby naší cílové skupiny je významný počet NNO v oblasti vzdělávání (447). Jejich cílem jsou aktivity podporující fungování školských zařízení, informovanost a sociální začlenění široké veřejnosti (od raného věku až po seniory). Významnou oblast tvoří 71 neziskových organizací poskytujících sociální služby (ty najdeme v Hradci Králové, Hořicích, Dvoře Králové nad Labem, Rychnově nad Kněžnou, Trutnově a ve Vrchlabí). Významnou skupinu NNO tvoří církevní a náboženské spolky (182 subjektů, převážně ve východní polovině kraje). Dále v kraji najdeme 33 zdravotnických spolků (nadační fondy pro postižené vrozenými a vzácnými vadami, civilizačními chorobami, spolky pro rozvoj zdravotnických oborů a podporu zdraví, horská a skalní služba, kliniky pro léčbu smyslových vad aj.). Královéhradecký kraj má bohaté kulturní a přírodní zdroje, které podporuje až 324 NNO.

<https://muni.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=0d587bc3e7f646d78bb4389c332db1fd>

5.2 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

V Královéhradeckém kraji působí 15 místních akčních skupin, které se věnují rozvoji regionu pomocí operačních programů, pomáhají se získáváním dotací a finančních zdrojů nejen pro neziskové organizace, ale i pro školská a zájmová zařízení. Převážná většina MAS v Královéhradeckém kraji se podílí na komunitním plánování sociálních služeb a na tvorbě místních akčních plánů pro rozvoj vzdělávání a volnočasových aktivit předškolních, školních dětí a mládeže v dané lokalitě. MAS Nad Orlicí zasahuje do Královéhradeckého a Pardubického kraje (se sídlem v Kosteckých Horkách). MAS Český ráj a Střední Pojizeří územně působí dokonce ve třech krajích: v Královéhradeckém (se sídlem v Sobotce), Libereckém a Středočeském.

kapitola 6 **PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI**

6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska

6.2 Sociální podniky

6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji

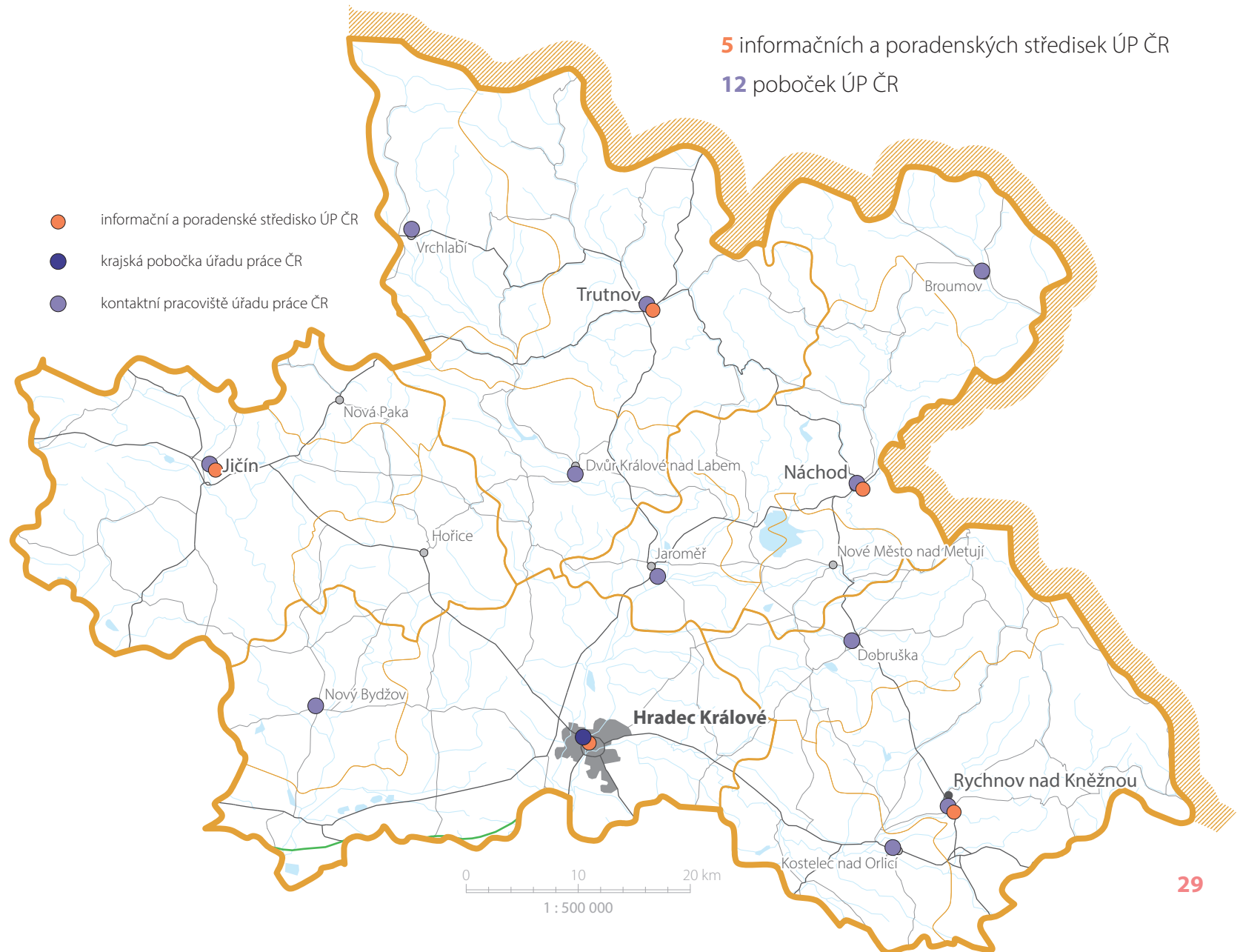
6.1 ÚŘADY PRÁCE A INFORMAČNÍ PORADENSKÁ STŘEDISKA

Informační a poradenská střediska pro volbu a změnu povolání (IPS) jsou v kraji zastoupena celkem v 5 městech – v Hradci Králové, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou, Jičíně a v Trutnově, tj. ve městech s více než 10 000 obyvateli.

Popis náplně práce IPS včetně kontaktních údajů najdete na: <https://www.uradprace.cz/web/cz/informacni-a-poradenske-stredisko-2>.

Krajská pobočka Úřadu práce ČR je tradičně zastoupena v krajském městě, tedy v Hradci Králové.

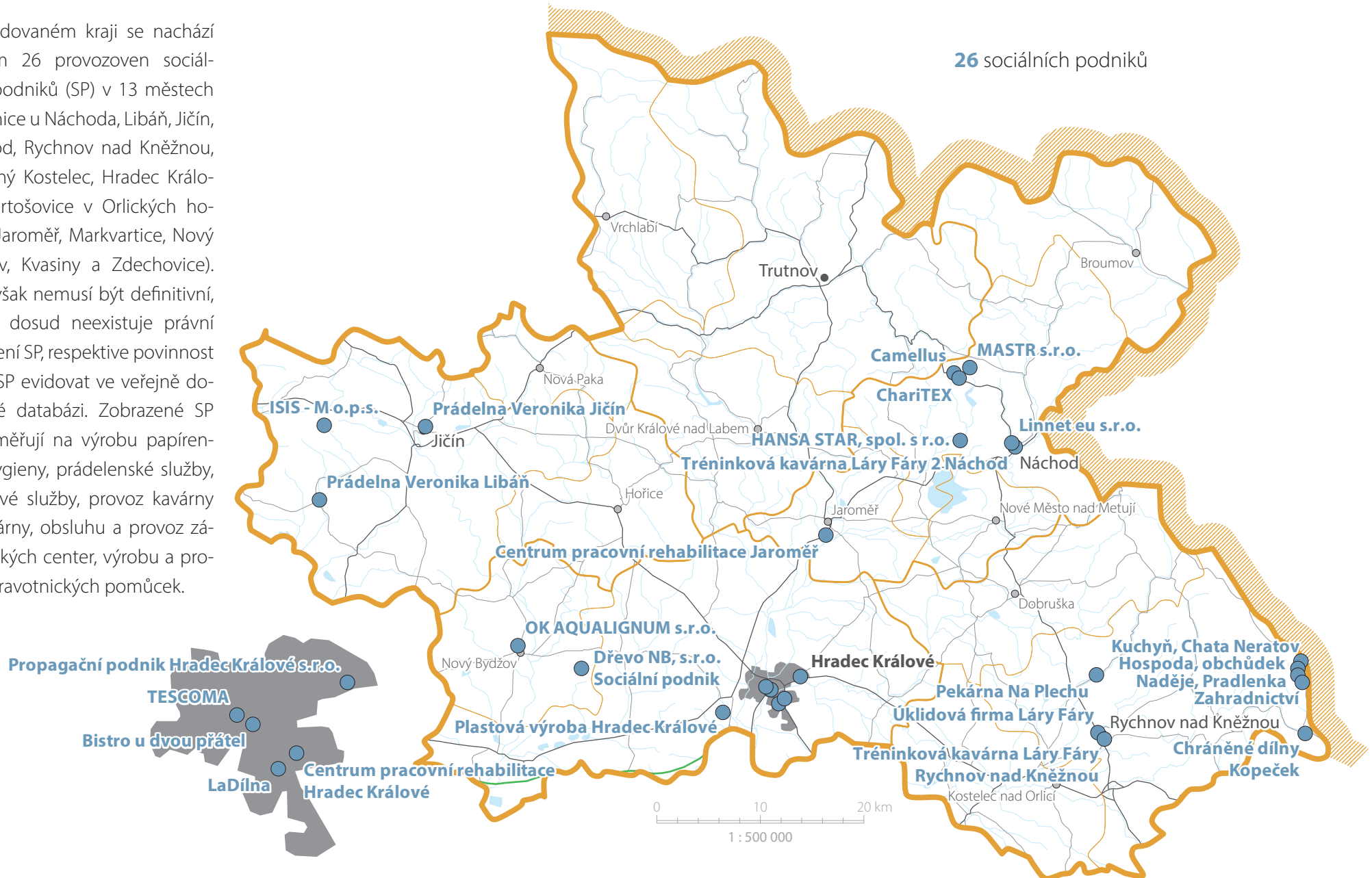
Kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR jsou v Královéhradeckém kraji zastoupena v 12 městech – v Hradci Králové, Broumově, Dobrušce, Dvoře Králové nad Labem, Jaroměři, Jičíně, Kostelci nad Orlicí, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou, Trutnově a ve Vrchlabí.

6.2 SOCIÁLNÍ PODNIKY

Ve sledovaném kraji se nachází celkem 26 provozoven sociálních podniků (SP) v 13 městech (Studnice u Náchoda, Libáň, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Červený Kostelec, Hradec Králové, Bartošovice v Orlických horách, Jaroměř, Markvartice, Nový Bydžov, Kvasiny a Zdechovice). Údaj však nemusí být definitivní, neboť dosud neexistuje právní ukotvení SP, respektive povinnost daný SP evidovat ve veřejně dostupné databázi. Zobrazené SP se zaměřují na výrobu papírenské hygieny, prádelenské služby, úklidové služby, provoz kavárny a pekárny, obsluhu a provoz zákaznických center, výrobu a prodej zdravotnických pomůcek.

26 sociálních podniků

6.3 DESET NEJVĚTŠÍCH ZAMĚSTNAVATELŮ V KRAJI

V Královéhradeckém kraji se 10 největších zaměstnavatelů nachází ve městech Kvasiny, Hradec Králové, Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Trutnov a Náchod. Jedná se o tyto zaměstnavatele: Škoda Auto, a.s., Fakultní nemocnice Hradec Králové, Continental Automotive Czech Republic, s.r.o., Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Juta, a.s., Vitesco Technologies Czech Republic, s.r.o., Trelleborg Bohemia, a.s., Oblastní nemocnice Náchod, a.s., Tyco Electronics EC Trutnov, s.r.o., Univerzita Karlova. Výrobou pro automobilový průmysl se zabývají 3 zaměstnavatelé, 2 se orientují na zdravotnictví. Další se zaměřují na vzdělávání, kabelovou techniku, výrobu gumy, bezpečnost, produkty pro stavebnictví.

ZÁVĚR

Uvedená analýza znázorňuje geografické umístění škol vzdělávajících žáky s těžkým postižením a podpůrných poradenských služeb pro jejich žáky v Královéhradeckém kraji. Dále uvádí geografické rozmístění vybraných sociálních služeb, které jsou zásadní pro zachování kvality života těch osob s těžkým postižením, které nenajdou své uplatnění na trhu práce.

Data týkající se školství jsou aktuální k lednu 2022. Jejich zdrojem byly kromě rejstříku škol zejména školní webové stránky. Bylo poměrně komplikované zjistit všechna uváděná data, neboť struktury webových stránek jednotlivých škol nejsou samozřejmě totožné. V další fázi sběru dat bylo proto využito místní znalosti odborníků z jednotlivých regionů. Snahou autorů bylo zajistit co nejvyšší počet relevantních dat, přesto je možné, že v některých jednotlivostech nemusí být data úplná.

Za zajištění informací týkajících se sociálních služeb v jednotlivých krajích patří díky především metodikům center tranzitní podpory pracujících v rámci projektu v jednotlivých krajích. Analytickou činností, kombinující práci s oficiální databází registru poskytovatelů sociálních služeb, rešerše oficiálních webových stránek daných služeb i telefonické kontaktování, se jim podařilo vybrat a představit přehled pouze těch služeb, které jsou v daném kraji osobám s těžkým postižením přímo určeny. Vzhledem k dynamičnosti služeb poskytovaných v této oblasti se mohou i zde objevit dílčí nesrovnalosti.

Za informace týkající se služeb poskytovaných neziskovými organizacemi děkujeme především Mgr. Markétě Nešporové a jejím kolegům z Odboru pro sociální začleňování MMR ČR. Pro fungování a rozvoj neziskového sektoru v kraji je podstatný zdroj získání finančních prostředků.

Data týkající se zaměstnanosti osob s těžkým postižením byla získána na základě úzké spolupráce s vybranými pracovníky Úřadu práce ČR, jimž patří naše velké poděkování. Mapa sociálních podniků byla sestavena na základě volně dostupného adresáře (<https://ceske-socialni-podnikani.cz/>) sociálních podniků v ČR s následným kontaktováním každého z nich. Díky tomu vznikl unikátní soubor jen těch sociálních podniků, které poskytují podporu osobám s těžkým postižením. I přes všechny dílčí nedostatky, které se mohly v tak širokospektrálním zaměření analýz napříč mnoha resorty vyskytnout, věříme, že předkládaná Analýza přinesla plastický informačně-geografický obraz možností a služeb, které lze osobám s těžkým postižením v Královéhradeckém kraji nabídnout.

Kolektiv autorů